



**SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİM PROGRAMLARI
DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ**

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

BESLENME VE DİYETETİK BÖLÜMÜ

BESLENME VE DİYETETİK PROGRAMI

KESİN RAPOR

TAKIM ÜYELERİ

Takım Başkanı: Prof. Dr. Efsun Karabudak

Değerlendirici: Doç. Dr. Mehmet Fisunoğlu

Değerlendirici: Doç. Dr. Recı Meseri

Gözlemci: Doç. Dr. Ayhan Dağ

Öğrenci Değerlendirici Esra Karateke

24- 26 Aralık 2023

Samsun-Türkiye

1. DEĞERLENDİRME

Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK) Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (SAK), Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin Beslenme ve Diyetetik lisans programının ilk genel değerlendirmesini “**SABAK Değerlendirme Ölçütleri**”ne göre yapmıştır. Rapor, değerlendirme takımının, öz değerlendirme raporunun (ÖDR) incelenmesi ile başlayan ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne yapılan ziyaret ile biten süreç ile oluşan ön değerlendirmelerini ve Üniversite'nin yanıtında sunulan bilgiler ve gelişmeler ışığında oluşturulan son değerlendirmelerini bütünlük olarak aktaracak şekilde yapılandırılmıştır.

SABAK değerlendirmelerinin temel amacı, ülkemizdeki sağlık bilimleri eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini özendirmek ve desteklemektir. Dolayısıyla, bu raporda yer alan değerlendirmelerin, kurum tarafından, eğitim programlarını iyileştirme çalışmalarına yardımcı olacak dış değerlendirme bulguları olarak algılanması beklenmektedir.

2. GİRİŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ), Karadeniz Bölgesi'nin ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamına yeni bir soluk getirmek ve katkı yapmak amacıyla 1975 yılında kurulan köklü bir devlet üniversitesidir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit, Güzel Sanatlar, Mustafa Kemal Güneşdoğdu ve Bafra Yerleşkeleri olmak üzere dört yerleşkeden oluşmaktadır. Merkez yerleşke olan Kurupelit Yerleşkesi 8 bin 800 dönümlük yemyeşil bir arazi üzerine tepelik bir alanda kurulmuştur. İçerisinde birçok fakültenin yanı sıra Rektörlük ve idari alanlar, Üniversite hastanesi (SUVAM), kütüphane, öğrenci yurtları, kapalı ve açık spor tesisleri, yemekhaneler ve öğrenci yaşam alanı bulunmaktadır.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi üst yönetiminin kalite güvence ve akreditasyon sürecini benimsemiş ve alt birimlere yaygınlaştırma konusundaki desteklerinin olması övgüye değer bulunmuştur.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, 2010 eğitim-öğretim yılında Samsun Sağlık Yüksekokulu bünyesinde 1 doçent, 1 doktor öğretim

üyesi ve 1 öğretim görevlisi ile kurulmuş olup aynı yıl ek kontenjandan alınan 25 öğrenci ile eğitime başlamıştır. 08/04/2016 tarihli ve 29678 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/8562 sayılı kararla Samsun Sağlık Yüksekokulu kapatılarak Sağlık Bilimleri Fakültesi kurulmuş ve bu tarihten itibaren Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesine geçmiştir. Program kadrosunda 2023-2024 eğitim öğretim yılı itibarıyla 1 profesör, 4 doçent (1'i öğretim görevlisi kadrosunda), 4 Dr. Öğretim üyesi, 3 öğretim görevlisi (1'i görevlendirme), 2'si programda 2'si diğer üniversitelerde görevlendirilmiş olmak üzere 4 Araştırma görevlisi ile birlikte toplam 16 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Bu öğretim elemanlarının 12'si Beslenme ve Diyetetik lisans ve/veya lisansüstü eğitimine sahiptir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin Beslenme ve Diyetetik lisans programına yönelik 24-26 Aralık 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen kesin raporu aşağıda yer almaktadır. Rapor, SABAK-Değerlendirme Kılavuzu'na uygun olarak düzenlenmiştir. Buna göre; incelenen program ile ilgili olarak "Program Profili" başlığı altındaki bölümde sırasıyla akreditasyon ölçütleri ayrı ayrı irdelenmiştir: "Eğitim Programı" (Ölçüt 1), "Program Çıktıları" (Ölçüt 2), "Öğrenciler" (Ölçüt 3), "Öğretim Elemanları" (Ölçüt 4), "Altyapı" (Ölçüt 5), "Yönetim Yapısı" (Ölçüt 6), "Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar" (Ölçüt 7), "Sürekli Yenileme ve Gelişim" (Ölçüt 8), "Disipline Özgü Ölçütler" (Ölçüt 9). Raporun son bölümünde incelenen programla ilgili "sonuç ve öneriler"e yer verilmiştir.

3. PROGRAM PROFİLİ

Ölçüt 1. Eğitim Programı

Güçlü Yanlar

- Eğitim Öğretim programında yatay ve dikey entegrasyonun sağlanıyor olması,
- Eğitim planının temel mesleki ve genel eğitim alanlarına göre yürütülüyor olması,
- Seçmeli derslerin çeşitlendirilmiş olması,
- Eğitim Öğretim Performans Değerlendirme (EOPD) sisteminin kurulmuş olması ve kullanılması,
- Ders izlencelerinin hazırlanmış olması ve hali hazırda bir değerlendirme sisteminin kullanıyor olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Klinik karar verme deneyimi kazandırılmak üzere dış paydaşlar ile iletişim güçlü olmakla birlikte klinik karar verme deneyiminin garanti altına alınması,
- Klinik uygulama süresinin Ulusal Çekirdek Eğitim Programında belirtilen asgari sürenin altında kalması,
- Klinik uygulama ders tanımlarının açık olması ve öğrenci rotasyonlarının tüm uygulama alanlarını kapsayacak şekilde olması,
- İç ve dış paydaş ilişkileri ve sürece katılımlarının, paydaş gereksinimleri ve analiz sonuçlarının belgelendirilerek eğitim programına katkısının sistematik hale getirilmesi,
- Eğitim planının öngördüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak uygulamalar olmakla birlikte sistematik süreçlerin belirlenmesi,
- Ders bilgi paketinde iş yükü bölümünde belirtilen çeşitli etkinliklerin ders değerlendirmede karşılığının olması,
- Uygulamalı derslerde ders öğrenim çıktılarına erişildiğinin garanti altına alınabilmesi için rapor/olgu sunumu/olgu defteri vb. yazılı materyallerin ölçme değerlendirmede sistematik olarak kullanılması,
- Yenilikçi öğretim yöntemlerinin kullanılması,

Ölçüt 2. Program Çıktıları

- **Güçlü Yanlar**
- Program çıktıları, programın eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsayacak şekilde ölçme-değerlendirme ve izleme yöntemlerinin yazılımsal altyapısının geliştirmiş olması,
- Program çıktılarına erişimin ders izlence tabloları aracılığı ile izleniyor olması,
- Program çıktılarının SABAK çıktılarının büyük çoğunluğunu kapsaması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- SABAK çıktıları arasında yer alan “Alan uygulamaları için gerekli olan güncel ve işlevsel araçları geliştirme, seçme ve kullanma becerisi yanı sıra bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma becerisi “ ile “Mesleki etik ve sorumluluk bilinci” çıktılarının sağlanması,
- Program çıktılarının gerçekleştirilme durumunun izlenmesi ile birlikte bunun sistematik hale getirilmesi,
- ÇEP Çerçevesinde tanımlanan yetkinliklerin ders bazlı eşleştirilmesi,
- İç-dış paydaşların, program çıktıları belirleme yöntemine katkı sağlamasıyla birlikte sürece sistematik (dönemsel/yıllık) olarak katılımlarının sağlanması,

Ölçüt 3. Öğrenciler

Güçlü Yanlar

- Öğrenci kabulü, izleme ve değerlendirme yöntemlerinin tanımlanması ve uygulanması,
- Öğrenci değişimi ve hareketliliğinin aktif olarak uygulanması,
- Programın öğrencileri ile akademik personeli arasında güçlü bir iletişim bağı ve işbirliği kültürünün bulunması,
- Öğrencilerin sosyal aktivitelerine olanak sağlayan yeterli büyüklükte ve donanımda kampüs alanının bulunması,
- Öğrencilerin mezuniyet sonrası iş ve akademik kariyer gelişimlerine katkısı olabilecek iş alanından ve akademik alandan profesyoneller ile buluşturulması,
- Öğrenci memnuniyetinin izleniyor olması,
- Danışmanlık sistemi ile ilgili bir yazılımın aktif bir biçimde kullanılıyor olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Öğrencilerin öğretim elemanları ve danışmanlarına kolaylıkla ulaşması övgüye değer olmakla birlikte öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısının dengeli olarak dağıtılması,

- Akreditasyon Başvurusu ile birlikte Kurul/komisyon/komitelerde öğrenci temsiliyetinin sürekliliğinin garanti altına alınması,
- Öğrencilere etkinlikler, kütüphane, spor ve sosyal olanaklarının sağlanmasıyla birlikte öğrencilerin sağlanan olanakların program tarafından yararlanma durumlarının izlenmesi,

Ölçüt 4. Öğretim Elemanları

Güçlü Yanlar

- Alana özgü öğretim elemanlarının öğretim kadrosunda yer alması,
- Öğretim kadrosunun, ilgili mesleki kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içerisinde olması,
- Akademik kadronun eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik olarak eğitimcilerin eğitimi programının belirli zamanlarda verilmiş olması,
- Kurum tarafından, mesleki ve eğitsel gelişim programlarına katılım için finansal ve idari destek sağlanması,
- Öğretim elemanlarının AB-COST, TÜBİTAK 2209 ve BAP projelerinin olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Öğretim elemanlarına yönelik performans izleme sistemi geliştirilmiş olmakla birlikte sistematik olarak değerlendirilmesi,
- Laboratuvar uygulamalarının müfredatta belirtilen düzende yapılması,
- Kadro atamalarının zamanında yapılması,
- Öğretim elemanı sayısı yüksek olmakla birlikte alan dışı öğretim elemanı sayısının da yüksek olması,
- Akademik kadronun eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik olarak eğitimcilerin eğitimi programının belirli dönemlerde verilmiş olmasıyla birlikte yaygın hale getirilmesi,

Ölçüt 5. Altyapı

Güçlü Yanlar

- Yerleşkenin çok geniş olması, yerleşke içerisinde toplu taşıma imkânlarının gelişmiş olması, öğrencilere yönelik spor alanları, yemekhane, kantin vb. sosyal yaşam alanlarının olması,
- Psikoloji Uygulama ve Araştırma Merkezinin olması ve psikolojik danışmanlık hizmetinin sunulması,
- Programın engelli bireylere yönelik mekânda erişim (turuncu bayrak) sahibi olan bir fakülte altında yer alması,
- Özel gereksinimli bireyler için bireye özgü düzenlemelerin yapılması,
- Kurumda güvenlik önlemlerinin bulunması,
- Kütüphanenin çok geniş oturma ve çalışma alanlarına sahip olması, sınav döneminde 24 saat açık olması,
- Uzaktan eğitim süreçlerinin pandemi başlamadan önce tanımlanmış olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Öğretim elemanlarının bilgisayar ve yazılım olanaklarının iyileştirilmesi,
- Laboratuvar olanaklarının iyileştirilmesi,
- Kütüphanedeki basılı materyallerin sayısının ve çeşitliliğinin artırılması ve güncellenmesi,

Ölçüt 6. Yönetim Yapısı

Güçlü Yanlar

- Programın akreditasyon süreçlerini destekleyen, kaliteye önem veren ve bu alana yatırım yapan bir üniversite çatısı altında olması,

- Yönetim yapısının, Rektörlük, fakülte, bölüm ve diğer alt birimler düzeyindeki karar alma süreçlerini, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmesi,
- İç denetim mekanizmalarının bulunması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Arşivin sistematik olarak düzenlenmesi, arşiv içerisinde güvenlik önlemlerinin alınması,
- Stratejik planda belirtilen amaç ve hedeflerin program tarafından izlenmesi,

Ölçüt 7. Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar

Güçlü Yanlar

- Üniversitenin, öğretim elemanlarını BAP vb. projeler yoluyla desteklemesi ve demirbaş alımına imkân sağlaması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Fakülteye sağlanan finansal kaynaklar merkezi yönetim tarafından sağlanmakla birlikte program bazlı dağılımın görünür kılınması,
- Kaynaklar, altyapı ve donanım temin taleplerinin karşılanması,
- Kurumun insan kaynağı yönetiminde, idari personelin nicelik olarak iyileştirilmesi, teknik personelin sağlanması,

Ölçüt 8. Sürekli Değerlendirme ve İyileştirme

Güçlü Yanlar

- Öğretim elemanlarının üniversite komisyonlarında yer alması ve kalite süreçlerine katkı sağlaması,

Gelişmeye Açık Yanlar

Ölçüt 8. Sürekli Yenileme ve Gelişim

- Programda kalite güvence sistemini geliştirme çabaları ve bunu çeşitli aşamalarda uygulamaya yönelik girişimleri bulunmakla birlikte, sistematik bir şekilde iyileştirmelerin belgelendirilmesi,
- Eğitim programı ve program çıktılarının sağlanmasında “Planla, Uygula, Kontrol et ve Önlem Al” (PUKÖ) aşamalarına yönelik uygulamaların kısmi olarak yapılmasıyla birlikte, döngünün tam olarak kapatılması,
- Kalite güvence sisteminin işletilebilmesi için PUKÖ döngüsünün tamamlanması ve uygulamaya geçilmesi

Ölçüt 9. Programa Özgü Ölçütler

Güçlü Yanlar

- Programın kendine özgü ölçütlerinin olması

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, SABAK ölçütleri kapsamında Beslenme ve Diyetetik Programının çok güçlü yönlerinin varlığına rağmen gelişmeye açık yönleri de bulunmaktadır. Öz değerlendirme raporu, kalite süreçlerine ilişkin çalışmalar ile paralellik göstermektedir.

Öneriler:

- Eğitim amaçlarının oluşturulmasında paydaşların gereksinimlerinin temel alınarak belirlenmesi ve sistematik yöntemlerle güncellenmesi, dış paydaş çeşitliliğinin ve sayısının artırılması, iç ve dış paydaş ilişkileri ve sürece katılımlarının, paydaş gereksinimleri ve analiz sonuçlarının belgelendirilerek eğitim programına katkısının sistematik hale getirilmesi,
- Klinik karar verme deneyimi kazandırmanın garanti altına alınması ve istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti altına alınması,
- Öğrencilere alan uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlardaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda farkındalık ile mesleki etik ve sorumluluk bilincinin kazandırılmasına yönelik faaliyetlerin eğitim programında görünür hale getirilmesi,

- Akreditasyon başvurusu ile birlikte kurul/komisyon/komitelerde paydaş olarak öğrenci temsiliyetinin görünür kılınması, yetkinliğinin ve sürekliliğinin garanti altına alınması,
- Eğitim ve öğretim programının etkili bir şekilde sürdürülebilmesi için alan dışı öğretim elemanı sayısının azaltılması,
- Programın araştırma, geliştirme ve eğitim faaliyetlerinin güçlendirilmesi için laboratuvarların fiziksel altyapısının ve sarf malzemelerinin BDB-ÇEP'e uygun hale getirilmesi,
- Programda nitelikli çalışmaların artırılması, altyapının güçlendirilmesi ve alan uygulama derslerinin sürekliliğinin sağlanması amacıyla teknik ve idari personelin sayıca artırılması,
- Bazı ölçütlerde sürekli yenileme ve gelişim kapsamında "Planla ve Uygula" aşamalarının gerçekleştiği, bununla birlikte bu ölçütlerin kalite güvence sistemi yönünden "Kontrol et ve Önlem al" aşamalarının gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Efsun Karabudak

Takım Başkanı